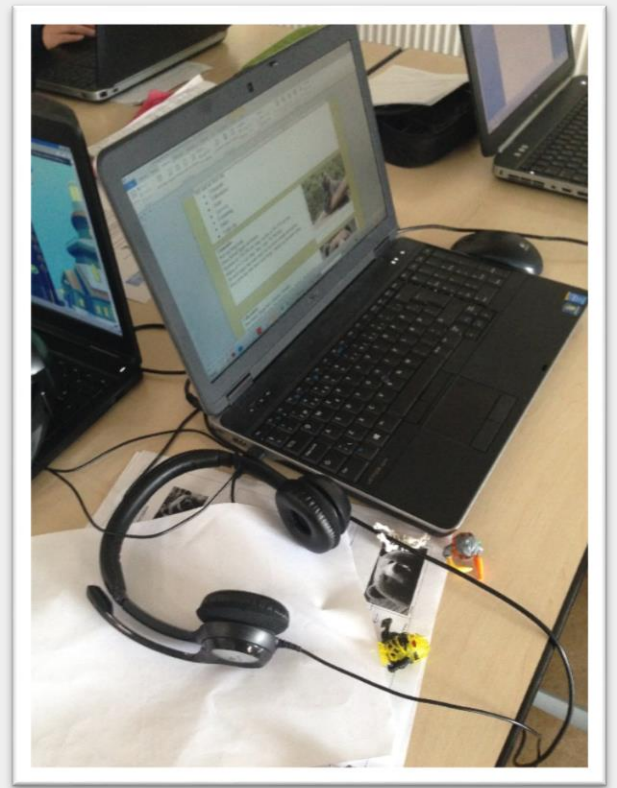

Teknologibaseret læsning og skrivning

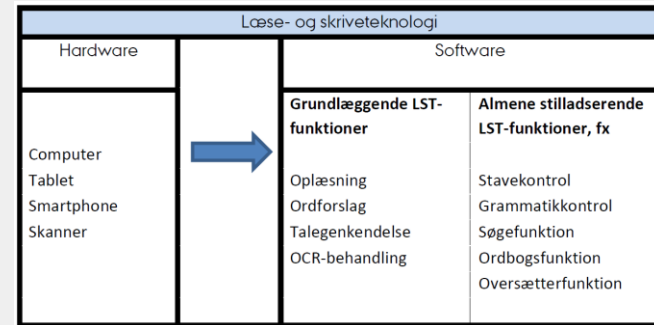
Helle Bundgaard Svendsen
Ph.d. og lektor i dansk v. læreruddannelsen,
VIA University College

Teknologibaseret læsning og skrivning:

Den læsning og skrivning mennesker med og i skriftsprogsvanskeligheder baserer på anvendelsen af læse- og skriveteknologi.

Læse- og skriveteknologi (LST)

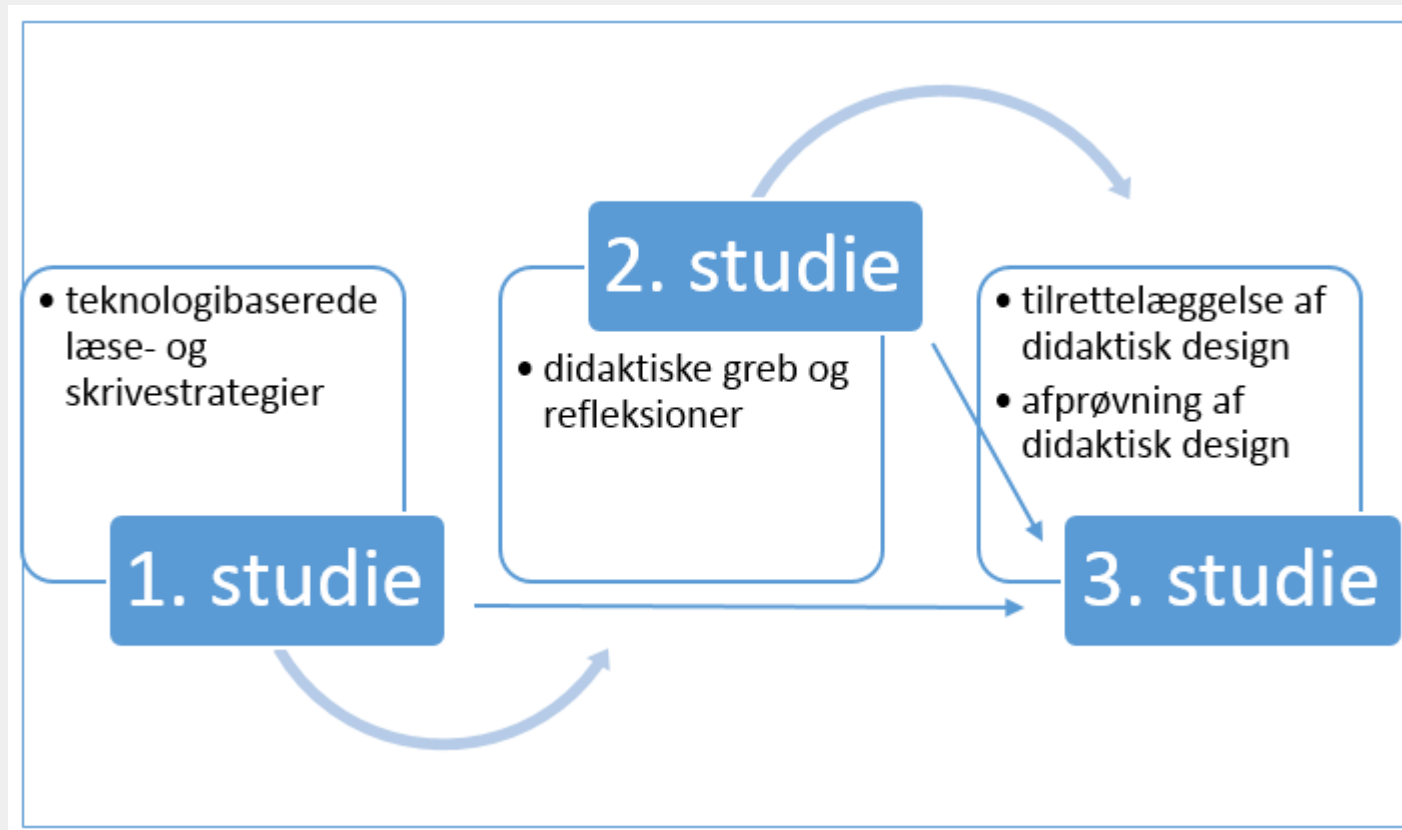

Modellen findes Arendal, Kongskov og Svendsen (2016): "Del 4 Læse- og skriveteknologi og dens anvendelse", side 266

I bogen: Pedersen, Anne Leth og Hjort, Kirsten: Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder. Grundbog i lektiologisk pædagogik, Hans Reitzels forlag.

Baggrund

Forskningsdesign

Afhandlingens tre undersøgelser:

Første undersøgelse

En think-aloud undersøgelse af unge dyslektikers teknologibaserede læse- og skrivestrategier

Deltagere og dataindsamlingsmetode

- 6 unge med dysleksi (17-19 år)
- Gymnasial ungdomsuddannelse
- Udvalgt af lærerne: Studerende der har nogle gode og hensigtsmæssige strategier for deres brug af LST til det skriftlige skolearbejde
- Stilles 2 opgaver: hhv. faglitterær og skønlitterær tekst med 5 spørgsmål
- Think-aloud som dataindsamlingsmetode (Pressley & Hilden, 2004) (Pressley & Afflerbach, 1995):
 - optagelse af skærm og lyd, samt det de "tænker højt", mens de løser opgaven

Teknologibaseret læsning

proces

strategier

Teknologibaseret skrivning

proces

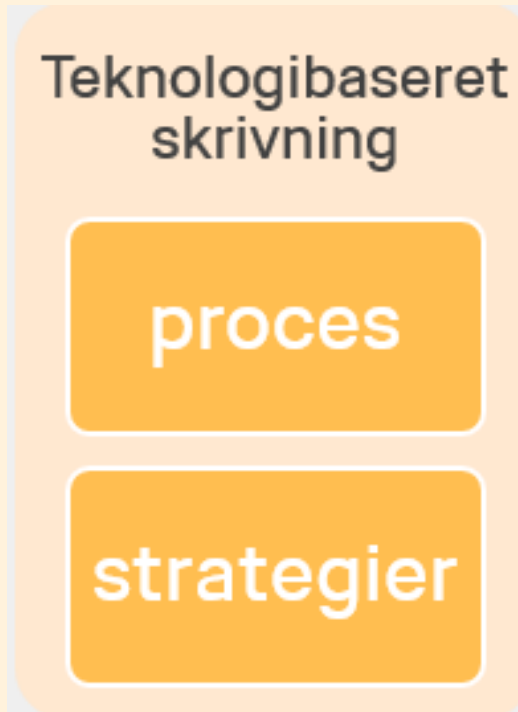
strategier

Staveprocessen fremstår som en form for søgeproces:

1)

- Finde ordet vha forskellige ressourcer (Google, ordforslag, Words stavekontrol eller i teksten)
- Tjekke om det er det rigtige ved lytning til oplæsning af det eller direkte genkendelse af helord
- Kopiering
- Redigere ind i egen tekst

2) Lytte sig frem vha oplæsningsfunktion - kombineret med Words stavekontrol

Afhandlingens tre undersøgelser

Anden undersøgelse

Fokusgruppeinterview af praksiseksperter om italesættelse af didaktiske refleksioner af betydning for undervisningen af unge med dysleksi, der anvender LST.

Deltagere og dataindsamlingsmetode

- 6 lærere fra 3 ordblindeefterskoler
- Efteruddannelse i skriftsproglige vanskeligheder på Pædagogisk Diplom niveau
- Udvalgt som praksiseksperter: specialiserede i at undervise dyslektiske overbygningselever der anvender LST i dansk
- Fokusgruppeinterview (Halkier, 2008; Kvale & Brinkmann, 2009)

Tre centrale aspekter for didaktisk refleksion

1. Læse- og skriveteknologi
2. Læse- og skriveundervisningens form og indhold
3. Elevgruppens forudsætninger

Særlig didaktisk kompetence: når disse tre aspekter reflekteres samtidigt.

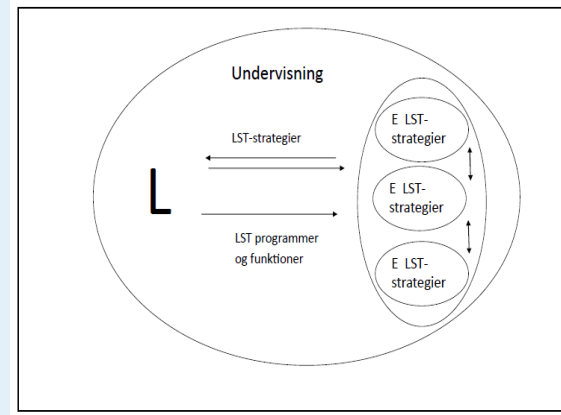
“Mind the gap”

mellem den læsende lærer og den ikke-læsende elev

Lærernes blik er didaktisk

Elevernes blik er personligt

En iterativ didaktisk model

Modellen og undersøgelsen bag er at finde i artiklen: Svendsen, Helle Bundgaard: "Et didaktisk spændingsfelt" i Learning Tech nr. 2

og kan hentes her:

http://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2012/07/05_Et-didaktisk-sp%C3%A6ndingsfelt_web.pdf

Afhandlingens tre undersøgelser:

Tredje undersøgelse

Udvikling og afprøvning af et didaktiske design, der bygger på de to første undersøgelser.

Deltagere og dataindsamlingsmetoder

Det didaktiske design udvikles i samarbejde med to lærere i to forskellige 4. kl.

Det forløber over ca. 6 ugers danskundervisning

Der deltager fire informanter: to elever i hver klasse.

Informanterne er udredt for dysleksi og har fået "it-rygsæk", samt et kursus i at anvende den.

Det undersøges om eleverne er inkluderede gennem observation og interview

Det undersøges om eleverne har udviklet teknologibaserede læse- og skrivestrategier gennem think-aloud under løsning af en skriftlig opgave.

Analyserne giver anledning til at overveje:

- Den personlige (LST-) computers betydning for elevsamarbejde og elevdeltagelse
- LST som integreret redskab i undervisningen
- De kontekstuelle rammers betydning

Hvor er det muligt at læse om undersøgelserne?

1. Undersøgelsen af de unge ordblindes teknologibaserede læsning og skrivning:

Svendsen, Helle Bundgaard (2016): "Teknologibaseret læsning og skrivning" kap. 11 I: Leth Pedersen, A & Hjort, K (red.) Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder – grundbog i lektiologisk pædagogik, Hans Reitzels Forlag (udkommer foråret 2016)

Svendsen, Helle Bundgaard (2016): "Når der går teknologi i skrivningen" kap. 6. I: Genrepædagogik og andre nye veje til læse- og skriveundervisningen, Hans Reitzels forlag

2. Undersøgelsen af lærernes italesættelse af didaktikken:

Svendsen, Helle Bundgaard (2017): "Et didaktiske spændingsfelt – undervisning af unge med og i skriftsprogsvanskeligheder der anvender læse- og skriveteknologi" I: Learning Tech nr. 2 http://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2012/07/05_Et-didaktisk-sp%C3%A6ndingsfelt_web.pdf

3. Udvikling og afprøvning af didaktisk design:

Endnu intet – men det kommer ☺

Min Ph.d.-afhandling "Teknologibaseret læsning og skrivning i folkeskolen" kan lånes på biblioteket.